

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštneem ček. uradu štev. 13.633.

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Spreobrnjenje g. Pribičevića.

V odgovoru St. Radića je dejal g. Svetozar Pribičević med drugim tudi tole: ... Narodu je potreben pred vsem doslojen način vladanja in popolna politična svoboda, da se more vsak za svoje ideje boriti. To je nujnejše od vsega drugega in to bi opravičilo celo obstrukcijo, če bi se ona v to svrhu izvedla. K temu pa bi bilo treba še zahtevati, da se s posebnimi zakonskimi odredbami izvede depolitizacija državnega upravnega aparata. Vprašam, kdo bi mogel trditi, da niso te zahteve v interesu države...

Gospod Pribičević ima prav. Nihče ne more reči, da niso te zahteve v interesu države in zanesljivi demokrati so vedno to trdili in tudi v tem zmislu delali. V tem pa je ravno stvar, da ne zadostuje, če kdo tako samo govori, temveč da treba tako tudi delati. Zlasti pa tedaj, kadar je kdo na vladi, kadar ima priliko, da svoje ideje izvede v življenje.

Zalibog pa vemo, da g. Svetozar Pribičević ni vedno delal tako, kakor sedaj izpoveduje. Zalibog pa vemo, da smo svoje dni čisto v zrak govorili, ko smo govorili SDS, da je vsako nasilje napačno. Tedaj ko je bila SDS v tem srečnem položaju, da je komandirala, tedaj je njena pesem čisto drugače donela in gorje uradniku, ki bi hotel za sebe zahtevati pravico svobode mišljenja.

Sedaj pa ta preobrat, sedaj pa nakrat ta vnetost za lepe ideale svobodoljubja! Pa verjemimo, da je mislil g. Svetozar Pribičević svoje besede iskreno, da ni izpreobrnitev samo posledica neprosto-voljnega bivanja v opoziciji, toda tudi v tem slučaju se mora g. Pribičević zavestati, da mora podati dokaze, da je izpreobrnitev res iskrena.

Takega dokaza niti ni težko podati, če je tu resna volja, ali pa je v SDS ta dobra volja? Če je SDS v resnici za depolitizacijo uradnikov, potem mora z vodilnih mest odstaviti pač vse one svoje pristavke, ki so razumevali nekoč depolitizacijo tako, da so neusmiljeno preganjali one, ki so si lastili to osnovno državljansko pravico, da so mislili s svojo glavo. Ker kako naj bo SDS v resnici za svobodo prepričanja, če pa trpi kot voditelj ljudi, ki so nekoč gazili svobodo prepričanja! Ali pa ima SDS to moralno moč, da obratna s temi krivimi demokrati? Blažen, kdor veruje!

Vsak ima pravico, da se za svoje ideje bori, pravi g. Pribičević. Tudi mi tako pravimo, zato pa smo bili vedno proti razbijanju shodov in proti vsem teroristom. Toda za časa volilnega boja se SDS ni niti najmanj branila pomoči teroristov, temveč nasprotno njih pomoč iskala. Tisti, ki so to zakrivali, so se čisto gotovo pregrešili proti načelom, ki jih danes izpoveduje g. Pribičević in zato pričakujemo, da bo vse te zaveznike teroristov iz svoje stranke pregnal. Ali bo to storil, g. Pribičević? Ali bo s tem dokazal, da je mislil svojo izjavo o potrebi svobodoljubja, iskreno? — Blažen, kdor veruje.

Tudi o zaščiti državljskih svoboščin je govoril g. Pribičević. Kako lepa beseda in obenem kako ironična, če pride iz ust voditelja SDS! Tako temeljito je 1. 1925 in že prej pomagala teptati SDS državljanske svobodščine, da si je priborila častno mesto, najbolj osovražene stranke v Jugoslaviji in da se še danes ni mogla oprostiti iz popolne osamljenosti. Sedaj pa diven labudji spev o državljanskih svoboščinah!

Pa kar je bilo, je bilo in tudi to je teoretično mogoče, da se je SDS s svojimi voditelji docela izpremenila. Vsaj je šel tudi Savi v Damask, da z mečem uniči Kristusov nauk in je postal potem najbolj

Pred razširjanjem vladne koalicije.

Beograd, 15. marca. Razburjenost, ki je vladala zadnja dva dni v političnih krogih zaradi vesti o pogajanjih med radikali-centrumaši in med vodstvom HSS v Zagrebu, se je malo poglela. Prvi strah je minil in sedaj posamezne skupine poskušajo najti način, kako naj uravnajo svoje stališče napram novi situaciji, ki jo v stvari nihče več ne taji. Merodajni faktori so to potrdili. Sam Radić je v Zagrebu rekel, da je nova vlada v resnici že tu. (Za optimiste seveda! Op. ured.) Uzunović pa noče o vsem skupaj nič govoriti.

V zvezi z novo situacijo je posebne važnosti konferenca, ki sta jo imela predsednočnjim Ljuba Davidović in Marko Trifković. Demokratska zajednica in radikalna desnica si prizadevata, da se čimbolj prilagodita novemu položaju,

katerega konture se že vidijo. Demokratje radi gledajo na idejo sestave velike koalicije, v katero bi poleg radićevcev stopili tudi oni. Na drugi strani pa je vprašanje Bože Maksimovića za nje pretežka zapreka za uresničenje te misli. Tu pa jim prihajajo kot naravni zavezniki nasproti pašičevci, ki se še vedno boje Bože Maksimovića.

Predsinodnje posvetovanje med Davidovićem in Trifkovićem je imelo, kakor smo doznali, namen, da se na njem razpravljajo vse eventualnosti in da se najde osnova za nadaljnje konstruktivno sodelovanje.

Še konec tega tedna ima priti v Beograd posebno odposlanstvo vodstva HSS, ki naj privede h kraju že začeta pogajanja in končno formulira pogoje za pristop HSS k sedanji koaliciji.

Dimitrijević o svojih razgovorih z Radićem.

Beograd, 15. marca. Vprašanje odnosov med radikali in radićevci se zadnji čas v javnosti vedno bolj obravnava. Bivanje Mite Dimitrijevića v Zagrebu in njegovi razgovori s Štefanom Radićem so dali povod za diskusijo o možnosti sodelovanja med radikali in radićevci. V političnih krogih so uverjeni, da se na tej stvari res dela. Ne vedo pa, ali je prišla inicijativa od Uzunovića ali od Radića. Glavno pa je ravno to, da so ti politični krogi prepričani, da sta Uzunović in Štefan Radić v tem trenutku res razpoložena za obnovo koalicije.

G. Mita Dimitrijević, ki so ga zaprosili, da bi dal o teh pogajanjih čim točneje in konkretnije podatke, je rekel:

»O tem Vam morem podati samo svoje neodvisno mnenje, ki pa je že dovolj znano. Dodati bi mogel samo še, da je Štefan Radić svoje zadnje izjave dal spontano in iz lastne inicijative. Naši razgovori so te izjave samo spopelnili in potrdili. To je nesporno nov moment in morda tudi napoved nove periode politike sporazuma. Druge politike tudi ni razen politike stalnega sodelovanja Srbov in Hrvatov. To je najnujnejše in najpotrebnejše.«

ZA TOČNO FUNKCIONIRANJE OBLASTNIH SAMOUPRAV.

Beograd, 15. marca. Kakor smo doznali, se te dni v vladi mnogo govori o vprašanju ureditve oblastnih samouprav, ki n emorejo funkcionirati, ker nimajo zadosti finančnih sredstev in pa ker njihova kompetenca še ni točno določena. O tem vprašanju se je razpravljalo na sejah ministrskega sveta in pa tudi med člani vlade. V tej smeri je v vladi prišlo do popolnih rezultatov. Sklenjeno je bilo, da se izdela amandman, s katerim bi se določile glavne konture organizacije in dela samostojnih teles.

goreč propovednik Kristusovega nauka in dal za ta nauk celo svoje življenje.

Od SDS in njenih voditeljev pa naravno ne pričakujemo niti stotine tako velikega dokaza o njih resnični izpreobrnitvi. Zadovoljujemo se samo s tem, če bodo vsaj enemu po nedolžnem preganjanemu uradniku javno popravili krivico in jo tudi priznali. In izjavljamo se premaganim celo v tem slučaju, če bo SDS le v enem slučaju dokazala, da trpi v lastni stranki tudi drugačno mnenje, kakor pa je mnenje njenega vsakokratnega voditelja.

Pa bomo to dočakali? Ali bomo morali priznati svoj poraz? Mislimo, da moramo tudi v tem slučaju reči: Blagor mu, kdor veruje!

Na vprašanje, na kakšni bazi naj bi se obnovila koalicija, je odgovoril Dimitrijević:

»Radikali s svojimi 140 poslanci predstavljajo število, ki mora vstopiti v vsako parlamentarno kombinacijo. Kar se tiče radićevcev, predstavljajo oni večino Hrvatov. Uzunović ima sedaj koalicijo s Slovenci. On ima večino v parlamentu in ima torej tudi situacijo v svojih rokah, toda samo situacijo, nima pa tudi politike. Sedaj je treba, da se ustvari nova kombinacija tako, da dobimo vlado večine Srbov, večine Hrvatov in večine Slovencev.

Ta parlament ima vse elemente, da lahko dela. Manjka mu samo modrega razporeda moči in konkretnega izbora ljudi.

Jaz vem, da je Uzunović zavzet za politiko sporazuma s Hrvati in da on danes to želi in za tem gre. Toda ta nova kombinacija se sedaj, dokler poteka še razporeda moči in konkretnega izbora Zato se mi zdi, da vsi žele, da se proračun čimprej dovrši. Do spremembe v vladi bi moglo priti šele, ko bo sprejet proračun.«

ZAKONA O PRISILNI PORAVNAVNI NE BO.

Beograd, 15. marca. Ker so mnogi gospodarski krogi protestirali proti nameri vlade, da uredi vprašanje prisilne poravnave izven konkursa kar z amandmanom k finančnemu zakonu, se je vlada odločila, da opusti svojo namero in to vprašanje prepusti kasnejši rešitvi. Pravosodni minister bo predložil načrt zakona o prisilni poravnavi izven konkursa pristojnim gospodarskim institucijam, da dajo one o tem vprašanju svoje mnenje. Ko bo vse vprašanje dovolj proučeno, se bo predložilo skupščini kot poseben zakonski predlog.

KOMUNISTIČNA ZAROTA V SOFIJI.

Sofija, 15. marca. Policija je odkrila novo komunistično organizacijo, ki je bila v zvezi z boljševiško centralo v Carigradu in tihotapila v Bolgarijo razen komunistične literature tudi orožje. V Sofiji in na deželi je bilo aretiranih 20 oseb.

PONESREČEN ATENTAT NA GAJDO.

Budjevojice, 15. marca O priliki nekega fašistovskega zborovanja je prišlo do atentata na Gajdo. Podrobnosti še niso znane, ve se le to, da je Gajda ostal nepoškodovan.

Seja skupščine.

Beograd, 15. marca. Včerajšnja popoldanska seja skupščine se je pričela ob tričetrt na 5. Predsedoval je Marko Trifković. Prvi je govoril načelnik nemške stranke dr. Kraft. Razložil je težave nemških narodnih manjšin v prosvetnem oziru. Kritiziral je ministrstvo prosvete in tolmačil nekatera določila mirovnih pogodb, v prvi vrsti saintgermain-ske pogodbe. Primerjal je, kako žive narodne manjšine v drugih državah in izrazil željo, da bi se tudi pri nas bolj upoštevale potrebe narodnih manjšin, s čimer bi se dala Nemcem možnost, da bodo v naš i državi zadovoljnai. Šolski pouk je usodnega pomena za manjšine in vprašanje manjšin je mednarodnega interesa. Manjšine nimajo destruktivnih tendenc, kakor hočejo to nekateri dokazati. One se bore za jamstvo mirne evolucije in prijateljskih odnosov med narodi.

Odgovarjal je Pribičević, ki je rekel, da je kot prosvetni minister vodil politiko v interesu prosvete. Opisoval je položaj naših manjšin v nemških deželah in dejal, da moramo mi izvajati represalije nad našimi Nemci. (Divno svobodoljubje! Op. ured.)

Nato je bil proračun prosvetnega ministrstva sprejet z večino glasov.

Parlament je takoj na to prešel na razpravo o proračunu ministrstva za vere. Minister dr. Srškić je kot zastopnik ministra vere prečital kratek ekspozé.

CELO BETHLEN PRIZNAVA ZUNANJI ODBOR PARLAMENTA.

Budimpešta, 15. marca. Predsednik vlade grof Bethlen je odredil, da se bo v petek vršila seja odbora za zunanje zadeve, na kateri bo šal podrobna pojasnila o zunanje politični situaciji in o pomenu svojega potovanja v Rim. Za njim bo poročal zunanji minister Valko o uspehu svojega potovanja v Ženevo.

Izvenstrankarski poslanec in dober poznavalec zunanjih vprašanj Lajos Beck je izjavil novinarjem, da bo ta seja odbora za zunanje zadeve velikega pomena. Parlament hoče vedeti za cilje vlade in za vzroke, ki silijo Bethlena, da se orientira v smislu Italije. To vprašanje je tem važneje, ker je Italija ratificirala besarabski protokol. To meče luč na konture angleško-italijanske koncepcije, ki hoče vzhodno Evropo petegniti iz rok francoske diplomacije in vso Evropo zediniti v eno samo protirusko fronto. Tej koncepciji dela največje težave Jugoslavija, ki nikakor ne more priti v sklad z italijanskimi ekspanzivnimi težnjami.

KITAJSKA BOJNA MORNARICA PREŠLA H KANTONCEM.

London, 15. marca. Med Kantoncei in med vojsko Čangtsolina je prišlo do bitke, ki se je končala najbrž z zmago Kantoncev, čeprav končni rezultati bitke še niso znani.

Drug važen dogodek na kitajskem bojišču je prehod kitajske mornarice pod poveljstvom admirala Yanga na stran Kantoncev.

JAPONCI NE ZAPUSTE SVOJIH KONCESIJ.

Tokio, 15. marca. Japonski zunanji minister je izjavil dopisniku Wolffovega urada, da Japonska ne misli zapustiti in povrniti svoje koncesije na Kitajskem, ker bi bilo to malo prezgodaj.

DR. PERIĆ PRI MINISTRU DVORA.

Beograd, 15. marca. Včeraj od pol 8. do pol 9. zvečer je zunanji minister posetil ministra dvora Dragomira Jankovića in se z njim razgovarjal.

Odnosa e z Rusijo.

IZJAVA BIVŠEGA JUGOSLOVENSKEGA POSLANIKA NA DUNAJU JOCE JOVANO-VICA.

Sarajevski »Pregled« priobčuje celo vrsto člankov narodnega poslanca in bivšega našega poslanika na Dunaju Joce Jovanovića o problemu vzpostavitve odnosov s sovjetsko Rusijo. V zobotni številki »Pregleda« se nahaja v članku »Rusija in Jugoslavija« sledeči, zelo zanimiv pasus, ki se glasi.

Naši odnosi z Rusijo od februarja 1917 l. pa do sedaj niso nikakor še urejeni. Napravljeno so bili nekateri poskusi, toda brez uspeha. Zakaj? V glavnem zato, ker so bili pri nas vodilni politiki še vedno caristično razpoloženi. Strah pred boljševizmom je imel pri tem vedno gotovo vlogo, toda oblast še do danes ni dokazala, da je bil ta strah popolnoma upravičen, ali da obstoje kakšni resni dokazi o akciji Tretje internacionale.

Procesi, ki so se do sedaj vršili pred našimi sodišči, niso obelodanili ničesar tako važnega, da bi se moglo po pravici reči, da je tretja internacionala pripravljala v naši državi prevrate, ali da ima tu kakšne boljševiške organizacije.

Iz objavljenih dokumentov v sovjetskih uradnih glasilih je razvidno, da je tretja internacionala izdajala za pomoč najmanj v Jugoslaviji.

Iz poročil, ki so se mogla dobiti, je razvidno, da sovjetska diplomacija naši ni mnogo nagajala. Edino za časa vlade Fan Noliya v Albaniji se je nekaj v Draču baše poskušalo. Ni sigurno, če bi se ponovno poskušalo, da se užge v Albaniji iskra, ki bi vžgala Balkan.

Sovjeti so tekom revolucije pokazali veliko naklonjenost našim ljudem, ki so se jim celo z orožjem v roki upirali. Od tedaj se ni mnogo spremenilo, ne pri njih in ne pri nas. Ena stvar je jasna: naš narod noče komune, torej noče boljševiških idej in metod, ono, kar hoče, je zveza z ruskim narodom, ki istotako vstaja proti boljševiški ideji in ki trpi.

Ko je prišlo ono vznemirjenje radi italo-albanskega pakta, je bila prva misel in prva beseda: »Z Rusijo!« Rusija se vedno predstavlja zaščitnico manjših slovanskih narodov. Indi v času sedanje gospodarske krize se čuje iz gospodarskih krogov vedno bolj glas: »Z Rusijo!« Rusija predstavlja ne samo politični, temveč tudi stvarni interes za gospodarske kroge. Kake zveze da bodo in kak sporazum o tem prihodnjič.

To izjavo je ponatisnilo tudi poslužbeno glasilo našega zunanega ministrstva, beograjsko »Vreme«.

Jugoslovanska razstava na Dunaju.

Na Dunaju, 12. marca 1927.

Čitatelji moji se gotovo spominjajo na nešteto dopise v zadnjih šestih letih, v katerih sem čisto s trpkim sarkazmom bičal nemarnost naših interesovanih krogov v propagandi za tujski promet v naših divnih krajih ob morju in posebno naših gorski Svici. Lepe vzglede drugih držav, posebno Italije sem postavljaj za zgled in pripovedoval sem, kaj vse drugi delajo, da privabijo tuje v svoje kraje. — In ko se je naš goriški Katnik pripravljaj, da tu otvori jugoslov. prometni urad sem ga v svojih dopisih pogosto vzpodbujaj, naj ne omaga in upa na boljše čase, kajti tudi naši merodajni krogi da morajo priti do spoznanja in resnega dela, ako nočejo, da jih tuja konkurenca povsem ne izpodrine.

Danes pa treba pridobiti lep napredek in pohvaliti tiste naše faktorje, ki so se res prav lepo zganili in priredili na dunajskem spomladanskem vzorinem trgu razstavo za tujski promet — To prepotrebno delo je izvršil takozvani Obletni prometni urad kraljevine SHS. (Officielles Verkehrsbüro des Königreiches SHS), ki mu stoji na čelu naš g. Katnik in g. Simić, šef povlašćene agencije S. H. S. — Razstava se nahaja v desnem krilu znanega Messepalasta, kjer ima lep prostor na notranji strani. V glavnem obsega slike, fotografije, reklamne plakate in modele iz naših najdivnejših krajev. Dalmacija je prav lepo zastopana, za kar si je steklo izrednih zaslug društvo za tujski promet v Splitu, ki je poslalo semkaj svojega zastopnika, mojega milega druga iz internacije v Gollersdorfu. Mnoge slike so naravnost divne in stoje na dovoljni umetniški višini, da morejo viseti v dunajski razstavi brez bojzani za kritiko. Marsikaj pa ni na višku in bo treba zanj poskrbeti za kaj boljšega. Posebno Bled naj si to opazko zapomni. Videl sem že veliko boljših slik, nego so te, ki so tu razstavljene. — Treba vedeti, da je Dunaj v svrhu propagande za tujski promet eno najvažnejših mest v Evropi. Stara je že tradicija, da prihajajo turisti in potniki iz vseh možnih severnih dežel do Dunaja brez določenega programa, kdaj in kam pojdejo dalje na jug. Šele tukaj se informujejo, poiščejo si reklamno literaturo, prospekte in cenike ter se tu odločijo, kupijo tudi vozne karte itd. Naravno je, da kdor zna take vkoreninjene navade izkoristiti, ta povleče mnoge

turiste v svoje kraje, pa čeprav niso nikdar tega nameravali. Zato je jasno, koliko more koristiti taka razstava, kakršna je ta v Messepalastu, koliko koristi tak prometni urad, kakoršen je Katnikov.

Na razpolago občinstvu so tu razni prospekti in ceniki. N. pr. Jadranska plovidba d. d. na Sušaku, katere prospekt krasi slika nekakšne luksuznega parnika »Karadjordje« (na razstavi je tudi lepo izdelan model tega krasnega parnika), dalje Dubrovačka Parobrodsko Plovidba z lepo sliko v barvotisku parnika »Kumanovo«, — prospekt Cirkvenice z mnogimi slikami, enako otoka Raba z naslovno sliko hotela »Prah« itd. Naša Rogaška Slatina ima tu svoj ličen prospekt z mnogimi slikami. Prav lep je prospekt »Slovenien, die südschweizer Schweiz« z naslovno sliko Bleda.

Naš prometni biro ima tu raznih reklamnih tiskovin praktične vsebine, n. pr. »Drei Dalmatienreisen nach Split, Dubrovnik, Boka Kotorska vom 1. bis 10. Mai 1927«.

Ta prvi poskus se je torej dosti dobro posrečil. Znanaprej bo skušajja najboljši učitelj, in vem, da bodo prireditelji dobri učenci, ki imajo bistre oči za vsak moderen napredek in uspehe drugod. Ogledajo pa naj si to razstavo tudi mnogi naši interesenti, da bodo videli, kaj morebiti tu pomanjkuje. Drugo eto naj se vse dopolni.

Danes ob pol dvanajstih je bila svečana otvoritev te naše razstave ob navzočnosti novinarjev in raznih povabljenih gostov, na čelu njim g. poslanik dr. Milojević, generalni konzul dr. Bajtić in več uradnikov. G. Simić je v lepem govoru razložil pomen te naše razstave in je naprosil gosp. poslanika, da jo svečano otvori v imenu Njegovega Veličanstva kralja. Gosp. Simić je v kratkem in lepo zamišljenem govoru omenil napredek turizma v občini in lepote naše domovine, ki ima nešteto krasot za vsakega tuja. Naglašal je pristržno prijateljske odnose med Jugoslavijo in Avstrijo in izrekel željo, da bi ta razstava dosegaj odnose, še pogloblja. Gospod Simić je vse glavne misli povedal še po nemški. Gostje so bili pogoščeni na običajen način z malo zakusko, pijačo in smotkami. Nadejam se, da bodo tej razstavi sledile druge, vsaka popolnejša od prejšnje. Vivat sequens! A. G.

Politične vesti.

Seja skupščine. Na večerajnji dopoldanski seji je skupščina nadaljevala razpravo o proračunu prosvetnega ministra. Govorili so poslanci Demetrović, Moskovljević in Agatinović. Za sejo je vladalo le malo zanimanja. Seja je bila ob enih zaključena in se je nato popoldne nadaljevala.

Kombinacije na dnevnem redu. Pod tem naslovom piše »Novi Život«: Če smo dobro ob-

veščeni, je vprašanje razširjenja vladne koalicije s stranko gospoda Davidovića postavljeno v zadnjih dneh na bolj solidno podlago. To vprašanje je obravnaval ožji krog vidnejših prvakov in zmagoval je mišljenje desničarske večine Davidovićeve stranke. Vlada v današnjem sestavu bi imela izglasovati samo še proračun in v tem oziru se vladi, razven običajne debate tekom proračunske razprave

ne bo delalo nobenih težav. Ker so dobili Davidovićeve, kakor nam zatrjujejo, gotova jamstva glede vstopa v vlado, bo po izglasovanju proračuna postavljena z dnevnega reda tudi vložitev obtožnice proti Boži Maksimoviću. Ostro stališče gospoda Milana Grola v proračunski debati se smatra v političnih krogih kot izraz mišljenja »ožje kolicice« gospoda Uzunovića, ki ga v teh krogih, kakor se govori, ne bi hoteli videti v razširjeni koaliciji kot ministrskega predsednika. Iz teh krogov se razširja vest, ki jo pa mi beležimo z vso rezervo, da bi bil predsednik eventualne nove vlade, če do nje sploh pride, mogoče biti gospod Velja Vukičević. To kandidaturo podpirajo — kar je najbolj čudno — tudi takozvani pašičevci. Ker pa je le malo verjetno, da bi mogli predlagati gospoda Vukičevića za sestavo vlade, verujejo kompetentne osebe v radikalni stranki vedno bolj, da bo »nel vidnejšo vlogo pri sestavi nove kombinacije g. Miša Trifunovića. Demokrati gospoda Davidovića stavijo kot glavni pogoj za vstop v vlado izvedbo gospodarskega programa, da se odpravi gospodarska kriza in da se razvije gospodarski polet v državi. To vest je javnost nad vse simpatično sprejela. Kombinacije s stranko g. Davidovića imajo danes vedno več pristašev tudi med radikalnimi poslanci in se smatrajo kot najbolj resne za današnje razmere in potrebe.

Zasedanje Sveta Zveze narodov je bilo v soboto zaključeno v popolnem soglasju. Bila je sicer že nevarnost, da bo saarsko vprašanje ostalo nerešeno vsled nasprotja med Francijo in Nemčijo, toda po pet in polurni debati je bilo soglasje tudi v tem vprašanju doseženo. Stresemann je zahteval, da je treba odhod francoskih čet iz saarskega ozemlja terminirati, da se mora število železniške varstvene posadke znižati pod 800 in da se sme ta posadka uporabljati proti prebivalstvu le v izrednih trenutkih. Po dolgotrajni debati, ki so se je udeležili Chamberlain, Briand, Stresemann, Scialoja in Vandervelde, je bilo ugotovljeno, da izhajajo vsi predlogi od vlade saarskega ozemlja, ki je za red v ozemlju tudi odgovorna. Zato ni mogoče njenih predlogov kratkoma zavrniti. Vlada saarskega ozemlja je zahtevala prvotno posadko 3000 mož in je torej sedajna njena zahteva po 800 mož že kompromisna. Mednarodni oddelek, to je vojaški oddelek sestavljen iz raznih vojsk, ne more nuditi te garancije za disciplino, kakor oddelek ene (francoske) vojske. Sklenjeno je zato bilo, da se francoska vojska umakne najkasneje v treh mesecih, da sme železniška posadka šteti največ 800 mož in da bo ta ostajala iz francoske vojske. Chamberlain je še ugotovil, da sta bili dve zahtevi Stresemanna popolnoma izvršeni in da zato lahko pristane na končne predloge. Stresemann je to tudi storil in koncem svojega govora šaljivo pripomnil, da nima nič proti francoski posadki, ker se je izkazalo, da se dostikrat prebivalstvo s tujo posadko bolje razume, ko pa z lastno. — Sporazum v saarskem vprašanju je bil od delegatov proslavljen z daljšimi govori. — Nato je poročal dr. Beneš o vprašanju zračnega prometa in je predlagal, da se to vprašanje odgodi na januarско zasedanje. Ko je bilo rešenih, oziroma odloženih še več manjših vprašanj, je bilo 44. zasedanje Sveta Zveze narodov zaključeno.

Kitajski dogodki. Iz Sangaja se poroča, da sta dva generala Vupejua prestopila z vsemi svojimi četami na stran Kantoncev in se bojujeta sedaj proti severni armadi, kateri hočeta zabraniti prehod preko Jankeekiangja. — Čangcolin je prišel z ofenzivo proti kantonskim zavezniškim četam na meji province Honau. Čangcolin ima močno armado, ki je dobro oborožena in ki razpolaga z zlasti izvrstnim topništvom. Njegov nasprotnik — v provinci Honau so to zaenkrat samo njegovi uporniki, ker kantonska armada še ni prodrla do honauskih mej — so imeli velike izgube. Toda tudi na strani Čangcolina je padlo 600 vojakov. — V Sangaju vlada mir. Ostre odredbe policije so se zopet enkrat obnesle. — Sovjetski kūriri pridejo pred vojno sodišče. Pekinški zunanji minister je izjavil, da se ne bo nikomur nič zgodilo, da pa jih preje ni mogoče oprostiti. — Šantunški vojniki so hoteli vdreti v mednarodno naselbino v Sangaju, a so bili od Angležev z orožjem preprejeni.

Grška vlada namerava aretirati generala Kondilisa, ker ga dolže, da je organiziral štrajk trgovcev.

ALI SE RES KAJ PRIPRAVLJA?

Bivši albanski ministrski predsednik Fan Noli je baše na Dunaju in se je izjavil nasproti nekemu angleškemu novinarju tako: Ni dvoma, da Italija v kratkem zasede Albanijo. Vtem slučaju se vmeša Jugoslavija — in nastane vojna, v kateri bo imela Jugoslavija proti sebi Italijo, Rumunijo in Ogrsko.

Ali je res taka nevarnost? Čudna znamenja bi skoraj potrjevala take slutnje. Italija kar na vrat na nos ratifikuje dogovor velenil o aneksiji Besarabije in je zbudila trenetno veselje Rumuncev. S tem si je Italija sicer pokvarila odnose do Rusije, ali meni, da je ta daleko. Res je daleko od Italije, ali meji na Rumunijo in pravi, da se ona popiska na italijansko priznanje. Ko bo za njo pravi čas, pojde po Besarabijo z orožjem. Ali pa naša država skrbi za to, da Rusija rada to stori v slučaju, ako se vresničji prerokovanje Fan Noliya? Kaj pa Brenner, ali je ta za Italijo tako varen? Zakaj ne znamo vrediti svetlih odnosov do Nemčije tako, da bi preko Brennerja zašumelo?

ITALIJA KUPUJE DELNICE.

Alpinska montanska družba Životari, ker ni v interesu Nemčije, da bi ta vspevala. Zato je tudi med avstrijsko in nemško industrijo velika napetost in misel o Anschlusu jako trpi vsled tolike nemške požrečnosti. Ah faktum je, da ta družba jako trpi in se ji ne godi dobro. — Zato ni nič neverjetna vest, da se mude posestniki večjih množin delnic v Rimu in da se vrše pogajanja v namen, da delnice kupijo Italija, ki silno potrebuje surovega železa.

Druga vest ni nič manj zanimiva. V petek je dala neka bančna skupina v Milanu nalog svojim dunajskim zastopnikom, naj pokupijo kolikor mogoče mnogo delnic bivše južne železnice. Namen je očiten. Važen del teh prog teče po našem ozemlju, Italiji pa gre za to, da spravi kolikor mogoče mnogo tovara na Reko in Trst preko naših železnic iste družbe. Ako pa bi imela Italija mnogo delnic, bi imela tudi mnogo več govoriti in odločevati ko bodo prišla taka vprašanja na dneveni ro. Pozor pred presenečenji. — x. y.

»SLOVENE« O PRIKLJUČITVI AVSTRIJE.

V imenovanem listu od 9. t. m. sem čital uvodnik iz peresa dr. Č., ki je napisal Slovincem že več lepih člankov na način, da mu moramo biti le hvaležni. Tudi ta članek je kaj poučen in daje nam nekako direktivo za naše stališče do Nemčije in Avstrije. On meni, da je Anschluss nekaj: Ne kliči vraga! Jaz bi dostavil raje pripomnjo o kislem jabolku, kajti vraga ni treba klicati, pride le prerad sam. — In kaj potem? Ali ni morda pametneje, da iz previdnosti tudi vragu svečico prižigamo in pri tem sramežljivo grizemo v kisló jabolko?

Dr. Č. bistveno v enem članku potrjuje vse ono, kar sem jaz pridigal že vsa leta v mnogih člankih. Posebno lepo pripoveduje, kar je čitateljem »Nar. Dnevnika« že davno znano iz mojih člankov, kako se Anschluss lepo na tihem pripravlja v sreih in dušah vsega nemškega naroda, kako se pojednauje vsa socialna zakonodaja in socialno skrbstvo, tako da bo vse nemško življenje izjednačeno. Kaj hočete še več združevanja? — Nekje v svojih dopisih sem dejal, da je čisto vsjejedno, ali je Anschluss de jure izvršen ali ne: ako bo tako kazalo, bodo nemške čete v istem trenutku na Karavankah ali Brennerju. Kaj torej pomaga, se upirati združitvi, namesto da raje delamo na to, da obnovljena sila nemškega naroda ne bo naperjena proti nam.

In taka naša politika je prav lahka reč, kajti z Nemčijo imamo prav nezadnje navskrižnosti, ki se dajo z lahkoto poravnati. Z Nemčijo imamo znamenite skupne interese.

Kdor premisli, da mi ne bomo mogli ničesar preprečiti, da nemška sila gre dosledno naprej do zmage v evropski politični konstelaciji, ta se rad odloči raje za »gule Miene«, pa čeprav stvar sama danes ni ne popularna ne simpatična. Kar sprijazniti se je treba s tem, kar brezvoljna prihaja. In prijateljnimamomo ravno preveč, ni nam jih treba pridobivati s krivičnim mamonom, marveč je s troho zdrave pameti. A. G.

Ch. Lucieto:

78

Spomini francoskega vojnega detektiva.

Naravno je, da cesarjevo spremstvo na noben način ni hotelo, da bi zavezniki spoznali, kako cesar vidno propada, kajti to bi bil najboljši dokaz za polom Nemčije.

Zato so cesarja ob enem času silno skrbno čuvali in mu niso pustili potovati, ker se je njegova nervoznost od dne do dne večala.

Ni več smel delati »promenad« na fronto; tudi sijajnih parad z godbo je bilo konec. Prepovedali so mu celo priti v glavni stan armade, kajti Ludendorff je postal javiti, da tam ne želijo njegove prisotnosti.

Možak je bil »odžagan«!

Toda če so Nemci mislili, da nismo poznali te skrivnosti, ki so jo skrbno čuvali, so se zelo motili. Dokaz za to jim dajem tukaj.

Treba je, da Nemci zvedo, da je bil ves čas vojne njih cesar pod našo kontrolo in da smo dobivali dan na dan poročila o vsaki njegovi kretnji.

Če je možak danes še pri življenju se ima to zahvaliti dejstvu, da imamo v Franciji vendar čisto drugačno mentaliteto, kakor oni ljudje, ki so oborožili mo-

rilce kapelana Fryatta in junaške Miss Cavell in toliko drugih, ki so padli kot žrtve one »kulture«, ki zopet začenja propovedovati celemu svetu, da je ona edina »über alles«.

49. poglavje.

Odkritja o nemškem agentu »H-21«.

Nemški agent »H-21« je bil eden tistih, ki je največ škodoval Franciji. Na podlagi njegove špijonaže je bilo, kakor so preračunili, toliko francoskih vojakov ubitih, da bi tvorili celo divizijo. On je povzročil, da je bilo 17 zavezniških transportnih parobrodov, ki so vozili čete, terpediranih od nemških podmornikov.

Agent »H-21« pa je bila ženska! In ta ženska se je imenovala, ali bolje se je pustila imenovati Mata-Hari. Okoli te ženske je nastala cela legenda in nekateri ljudje posebno v inozemstvu še danes pišejo, da je bila nedolžna in po krivici obsojena. Ti ljudje pa ne vedo, da je bila že od l. 1904 v službi nemškega špijonažnega urada v Tiergartenu, koder jo imajo zabeleženo v tamošnjem seznamu.

Dokaz za to nam je dala Nemčija sama. Do 1. avgusta 1914 namreč so imeli vsi nemški špijoni značko »H«. Od tega dne naprej pa do dne, ko se je sklenilo premirje, so novo najeti tajni agenti dobivali značko A. F. in številko. To je značilo: agent centrale v Anversu, ki vrši svojo službo v Franciji.

Ni dvoma, da Nemci nikoli niso vedeli, da smo to poznali, kajti če bi bili to vedeli, bi gotovo spreminjali značke svojih agentov, poslužujoč se drugih črk. Tako pa nam je bilo naše protišpijonažno delo zelo olajšano.

Mi smo dobro poznali Mata-Hari pred vojno, toda naš urad se z njo nikoli ni bavil, ker se takrat ni brigala za francoske zadeve.

Ko so jo pa poslali Nemci l. 1915 v Francijo, smo jo neprestano nadzirali. Tej izredni ženski se je posrečilo, da je postala metresa enega vojnega ministra in ene najvišjih osebnosti v ministrstvu za zunanje zadeve. Kljub temu je nismo niti za trenotek izpustili iz oči.

To je razvidno iz zbirke spisikov o njej, ki se nahajajo v našem uradu.

Toda nadzorovati špijona je eno, zasačiti ga pri špijoniranju je pa drugo!

Mata-Hari je bila nenavadno inteligentna in silno spretna ženska in znala je umakniti se vsem pastem, ki smo jih ji nastavili. Norčevala se je iz vseh svojih zasledovalcev in do l. 1916 nismo vedeli, komu oddaja svoja poročila. Slednjič smo pa razkrili, da pošilja svojo korespondenco potom nekega nevtralnega poslaništva nemškemu generalnemu štabu.

Ker so bili uradniki tega poslaništva kriti z diplomatsko nedotakljivostjo, je bilo za nas prav težko po-astiti se te korespondence.

(Nadaljevanje prih.)

Dnevne vesti

BAVARSKO-JUGOSLOVANSKI BIROKRATIZEM.

V »Bayrischer Kurier« pripoveduje neki priprosti živinski trgovec to-le:

Koncem preteklega leta je bil izvoz zaklanih svinj tako velik, da niso razpoložljivi vagoni-ledeniki več zadostovali. Jugoslovanske izvozne tvrdke so si pomagale na ta način, da so izpremenili navadne tovorne vagone z vzdavno lesenih priprav za obešanje živine v posebne vagone za transport svinj. Te lesene priprave so bile iz okroglega in štirioglega lesa in so imele samo ta namen, da se je moglo zaklane svinje v vagonu obesiti.

Cela vrsta teh novih svinjskotransportnih vagonov je šla po izvršeni izpraznitvi nazaj v Jugoslavijo. Lesene priprave pa so ostale v vagonih. Mesto da bi te vagone poslali tja, kjer jih je vedno bilo premalo, n. pr. v Maribor, je poslala jugoslovanska železniška direkcija na tovarno postajo München-Süd naravnost, da se smejo ti vagoni poslani nazaj v Jugoslavijo le, če so bile pred tem odstranjene lesene priprave. In tako se je zgodilo, da so v Münchenu vzeli te lesene priprave ven, so v Jugoslaviji pa so jih morali vedno znova vzdavati v vagone. Pa to je končno stvar, ki se tiče samo Jugoslavije.

V Münchenu so vzeli les iz vagonov in ga uporabljali za kurjavo, kar naj bi bila nekakšna odškodnina za izgubo časa in opravljeno delo. Ni pa to trajalo dolgo, ko se je pojavila na plan carina. Les treba ali poslati nazaj v Jugoslavijo, ali pa ga preje zacarinirati. Ker pa je bil les celo obdelan, je bilo treba plačati carino po postavki za obdelan les iz tujine. V sled tega pa bi carina sama veljala še enkrat toliko, kakor je bila cena za navaden les v prosti trgovini. Ni preostajalo torej nič drugega, ko »obdelan tuji les« poslali nazaj v Jugoslavijo. Pred tem pa se je poskušalo še, prepustiti carini les brezplačno v dobrodelne namene. Ampak tudi to je bilo nemogoče, ker je v Nemčiji to dovoljeno le, če se pred tem plača carina. Tako so šle lesene priprave definitivno nazaj v Jugoslavijo.

Ampak s tem še ni bila končana zadeva, temveč čez 13 mesecev je prišla petlja nazaj. Na tovarno postajo München-Süd pride namreč zahteva, da treba plačati še dopolnilno pristojbino v znesku 15 mark in sicer jo mora plačati tisti, ki je poslal les nazaj v Jugoslavijo.

Stvar se je namreč dovršila tako-le: Tisti v Jugoslaviji, na kogar je bil les nazaj poslan, ni hotel pošiljate sprejeti, ker so stroški prevoznine že preveč narasli. Zato je bil les prodan na javni dražbi. Ker pa se za les ni dobilo toliko, kolikor so znašali vozni stroški, je dobil po 13 mesecih monakovski pošiljatelj povz, da doplača vozne stroške.

Tako se je naš birokratizem izkazal kot enakovreden nemškemu.

Z ozirom na članke v »Jutru« št. 758, 759 in 762 se usojajo podpisana sporočila sledeče: a) Ljubljanska kreditna banka nima niti pravice, postavljati kandidate, niti kandidate inženirsko na izvolitev članov v kršnokoli inženirsko na izvolitev članov v upravni odbor Narodne banke kraljevine v ŠHS. b) Ljubljanska kreditna banka je izrekla v dopisu na predsedstvo Narodne banke željo, da bi bil izvoljen v upravo Narodne banke na mesto umrlega dr. Karel Triller-ja njen sedanji predsednik. Ker se obeni zbor Narodne banke ni oziral na to željo, je ta zadeva za Ljubljansko kreditno banko končana. — Ljubljanska kreditna banka.

Prezemanje nekdanjega deželnega premoženja. Predsednik oblasnega odbora ljubljanskega dr. Marko Natlačen se je vrnil iz Beograda v Ljubljano. V Beograd je odpotoval, da izposluje odobrenje vlade za prevzemanje nekdanjega deželnega premoženja v last ljubljanske samoupravne oblasti. Kakor izvemo, je dr. Natlačenova mislija popolnoma uspešna in so se že včeraj pričela dela, ki jih zahteva, prenos premoženja.

Internacionalna radio-konferenca bo prihodnjaj na Dunaju pod predsedstvom generalnega ravnatelja Čezija. Pošiljalne postaje po Evropi silno rastejo in ako ne bo med njimi v mnogih ozirom sporazumov, nastane kaos, ki uniči amaterjem vsako veselje do te iznajdbe. Postaje morejo namreč druga drugo tako motiti, da je poslušanje izključeno. To se tiče predvsem dolžine valov in posiljalne energije. »Union Internationale de Radiophonie« v Zenevi je prevzela nalogo, da vsa taka vprašanja dogovorno uredi. Zadnjič v Parizu je bila Jugoslavija obravnana za dva glavna vala. (Več o tem v zadnji Radionovi.) To se je zgodilo zato, ker naša država ni bila zastopana. Ali bo tako tudi na Dunaju?

Srborvaščina pri usposobljenostnih izpiti za osnovne šole. Ministrstvo prosvete je z odlokom O. N. br. 14.558 z dne 28. februarja 1927 odločilo, da se pri usposobljenostnih izpiti za osnovne šole počeni s pomladanskim rokom leta 1927 izprašuje v Sloveniji v smislu čl. II., točka 10. odst. 1. in 2. izpitnega pravilnika z dne 31. julija 1886, štev. 6033 tudi srborvaščina s to izpremembo, da je izpit obvezen in da ocena odloča o uspehu celotnega izpita tako, kakor tudi iz drugih predmetov.

Protestno zborovanje privatnih nameščenec v Zagrebu. Predvčerajšnjim dopolnjevanje se je v Zagrebu protestno zborovanje privatnih nameščenec zoper od ministrstva za trgovino in industrijo nameravano podaljšanje 8 urnega delavnika. Glavni referent je bil tajnik Saveza privatnih nameščenec Colner, ki je povdarjal, da je v Jugoslaviji nad 100.000 brezposelnih in da bi morala gledati vlada v prvi vrsti na to, da te reveže zaposli, medtem ko se bo število brezposelnih v slučaju, da se podaljša delovni čas še povečalo. Na zborovanju sta bili sprejeti dve resoluciji glede 8 urnega delav-

nika in nedeljskega počitka. Po zborovanju so skušale posamezne skupine prirediti v mestu demonstracije, ki jih je pa policija preprečila.

Projekt električne vzpenjače na Triglav. Upokojeni svetnik državne železnice Milan Forkapič je zapisal za podelitev predkoncesije za zgraditev žične vzpenjače od Aljažvega doma na Kredarico. Od Mojštrane do Aljažvega doma naj bi se zgradila avtomobilska cesta. Na Kredarici naj bi se sezidal pozneje planinski hotel. Turisti bi prispeli na ta način iz Mojštrane do Aljažvega doma v tričetrt ure, od Aljažvega doma na Kredarico pa v pol ure. Če bo mogel zbrati podjetni svetnik Forkapič potrebni kapital, se prične graditi železnica še letos. Vsa dela bi bila končana v enem letu.

Izpiti v ministrstvu prosvete. V ministrstvu prosvete se vrše že več dni državni strokovni izpiti. Izpiti bodo trajali do konca t. m. Priglasenih je veliko število kandidatov.

Pravilnik za zaposlovanje invalidov. V ministrstvu za socialno politiko je bil izdelan pravilnik o zaposlovanju invalidov. Komisija je predložila pravilnik ministru v podpis.

Kredit za telefonske kable. Gradbeno ministrstvo je odobrilo zagrebški direkciji pošte in brzojava večji kredit za nabavo telefonskih kablov za nove telefonske proge, ki se sedaj postavljajo.

Novi motorni vlačilci. Direkcija rečne plovitbe je sklenila, da nabavi tri nove motorne vlačilce. Vlačilci se izročijo takoj prometno.

Žična železnica med Bosanko in Slavonko Račo. Dne 1. aprila bo gotova žična železnica med Bosanko Račo in Slavonko Račo. Železnica bo velike važnosti za eksploatacijo rudnikov pri Bjelini.

Prihod angleških geografov v Primorje. Kot poročajo iz Splita, prispje dne 12. aprila v naše Primorje skupina angleških geografov. Angleži, 35 po številu, se bodo mudili v Primorju do 22. aprila. Najdalje ostancijo v Splitu in Dubrovniku, odkoder bodo delali poučne izlete v okolico. O svoji ekskurziji bodo poročali v angleških listih, razven tega izdajo o rezultatih znanstvenih raziskovanj posebno knjigo.

Nova železniška postaja. Med postajama Pesnica in St. Ij na progi Maribor—Špilje se obvrni na prošnjo interesiranih občin nova postajališče Cirknica.

Izpremembe v državni službi. Za ravnatelja v agrarni direkciji v Zagrebu je imenovan načelnik ministrstva za agrarno reformo Zvonimir Kralj; premeščen je k okrožnemu agrarnemu uradu v Mariboru referent županijskega agrarnega urada v Velikem Bečkereku Mata Gregorović; upokojen je referent agrarnega urada v Mariboru Albert Vedernjak.

Imenovanje v vojaški službi. Za sanitetnega poročnika je imenovan dr. Zvonimir Rebec.

V. mednarodnega kongresa zobotehnikov, ki se vrši, kot smo poročali, od 4. do 7. junija v Pragi, se bo udeležilo po sedanjih prijavah okoli 2000 oseb.

Madjarski umetniki zoper naredbo za zaščito pravosti. Društvo madjarskih gledaliških avtorjev je sklicalo zborovanje, katerega so se udeležili tudi zastopniki madjarskih novinarskih in raznih umetniških in igralških organizacij. Na zborovanju sta bili sprejeti dve resoluciji, v katerih protestirajo omenjene organizacije zoper najnovjšo naredbo za zaščito pravosti. Sklenjeno je bilo tudi, da se pošlje k naučnemu ministru deputacija, ki bo zahtevala popolno zaščito svobodnega literarnega in umetniškega delovanja.

Borodin — Pražan? Angleški list »Daily News« objavlja Borodinovo biografijo. V članku se trdi, da je rojen Borodin v Pragi, kjer je obiskoval nemške šole.

Velesojem v Budimpešti. Od 25. do 27. t. m. se vrši v Budimpešti letošnji velesojem. Obiskovalcem je dovolilo prometno ministrstvo polovično vožnjo po državnih železnicah.

Inkvizicija v 20. stotletju. Iz Budimpešte poročajo: Policija je aretirala dva bivša člana bele garde radi špionaže v prilog naeke sosednje države. Aretovana sta bila po padcu komunizma dva od divjakov svoje vrste, ki so se jih ljudje najbolj bali. Eden od njiju, Bardosi, je bil med ustanovitelji »probujajočih se Madjarov«. — Ze par dni se vrši v Budimpešti proces zoper glasovitega belega gardista Karla Kmetty-a, ki je obdolžen, da je celo vrsto ljudi pod pretvezo, da so komunistični rovarji in veleizdajalci, kruto trpinčili in oropal. Priče pripovedujejo o bestialni krutosti tega človeka take stvari, da se človeku lasje ježijo. Kmetty je vlačil svoje žrtve v neko vojašnico, kjer so jih mučili po vseh pravih srednjeveških inkvizicijskih.

Uvedba telefona v gorških vaseh. Kol poročajo iz Gorice, dobi kakih 25 vasi, med drugim Podgora, Sempeter, Standrež in Solkan v kratkem telefonske govornice, dočim bo morala Idrija najbrže še dolgo čakati na telefonsko zvezo.

Število ruskih emigrantov v Evropi in Aziji. Berlinski ruski emigrantski list »Rulje« je objavil te dni statistiko ruskih beguncev. Podatki izvirajo iz biroja Društva narodov v Zenevi. Celokupno število ruskih beguncev se čeni na 1.600.000. Od teh jih živi na Danskem 300, v Angliji 400, v Švici 2268, v Avstriji 2465, na Madjarskem 3494, v Carigradu 5000, na Finskem 14.314, v Estoniji 19.000, na Bolgarskem 28.340, na Češkoslovaškem 30.000, v Jugoslaviji 38.000, na Kitajskem 76.000, v Franciji 400.000, v Nemčiji 400.000. Med emigranti se nahaja poleg delavcev in kmetov veliko število inteligentov in plemečev. Vsi poizkusj organiziranja reemigracije v Rusijo v večjem obsegu so se došle izjalovili.

Zavarovanje proti dežju. Državni nadzorovalni urad za privatna zavarovanja v Berlinu je dovolil te dni nekemu velikemu zavarovalnemu koncernu v Berlinu nove vrste

zavarovanja, zavarovanja zoper dež. Tako sedaj lahko zavaruje javni ali privatni nameščenec stroške svojega potovanja na dopust zoper dež. Če prične tekom njegovega dopusta deževati, se mu izplača zavarovana vsota. Premija se odmeri na podlagi uradnih statističnih podatkov o množini padavin v dotičnem kraju. Pravtako se lahko zavaruje proti dežju podjetnik, ki namerava ob določnem času kako prirediti na prostem. Podjetnik se zavaruje zoper dež lahko tudi za celo sezono, torej za več mesecev.

Francoske šole brez učencev. Po uradni izjavi francoskega naučnega ministrstva je v Franciji 1047 državnih šol z manj kot 5 učenci in 2522 šol s 5 do 10 učenci, skupno torej 3569 državnih šol z maksimalno 10 učenci. Samo plače za učitelje na teh šolah znašajo na leto najmanj 25 milijonov frankov, dočim ne prispeva francoska vlada za privatne šole, ki jih obiskuje vsega skupaj nad 950.000 učencev — niti beliča.

Zračna policija v Italiji. Italijanski ministrski svet je sklenil, da vzpostavi v podporo policijskega kora poseben kor zračne policije, ki se bo smatral kot dopolnilo letalstva. Dalje je sklenil italijanski ministrski svet, da se za zunanjo stražo zaporov ne bo več uporabljalo vojaštvo. Za to stražo je potrebnih sedaj 4500 vojakov. V prihodnje bodo opravljali to službo jetniški pazniki sami. V to svrhu se razpiše 1500 novih mest jetniških paznikov.

Ljubljancem obsojen v Beogradu radi bigamije. Te dni se je zagovarjal pred beograjskim sodiščem Ljubljancem Zoran Kinkele radi hudodelstva bigamije. Kinkele je bil poročen z Antonijo S., s katero se je kmalu po svoji preselitvi v Beograd razstal, nakar se je vrnila ona domov. 24 mesecev pozneje je prestopil v pravoslavje ter se poročil z Emilijo Cvetkovičev. Da je bila stvar bolj enostavna in se mu ni bilo treba razporočiti, si je dal podpisati od treh prijateljev izjavo, da je samskega stanu. Ko je izvedela njegova prva žena, da se je za njenim hrbtom v drugič poročil, je vložila ovadbo. Na zatožni klopi z njim vred je sedela njegova druga žena s sinčkom v naročju in njegovi trije prijatelji, beograjski trgovci Jovan Sokolović, Sava Gjorgjević in Blagoje Stanković. Žena se je zagovarjala, da ni vedela, da je Kinkele že poročen, isto so trdili trgovci s pristavkom, da so mu podpisali izjavo brez hudobnega namena zgolj iz prijateljstva. Obsojen je bil samo Kinkele, in sicer na dva meseca zapor. Svoji prvi ženi pa ima povrniti 3000 Din stroškov. Kinkele se je s sodbo zadovoljil.

Katastrofalen požar v šolskem poslopju. Kot poročajo iz Moskve, je izbruhnil te dni v osnovni šoli v Karavičkovo požar, ki se je tako naglo razširil, da se učenci niso mogli pravčasno rešiti. 30 šolarjev je našlo v plamenih smrt, več jih je pa odneslo težje ali lažje opeklino.

Po potresu na Japonskem je zavladal strašen mraz. Iz Tokija poročajo: Na celem Japonskem je zavladal te dni strahovit mraz. Zapadel je sneg. Mnogi, ki so prebivali iz strahu pred novim potresom na poljih in travnikih, so postali žrtve silnega mraza. Teh žrtev je nad 9000.

Pogrošena japonska šolska ladja. Kot poročajo iz Tokija, pogrešajo od dneva potresa japonsko šolsko ladjo »Kirishuna«. Ladjo so zanesli valovi na odprto morje. Ker je došel kljub intenzivnemu iskanju s pomočjo rešilnih ladij in aeroplanov še niso mogli izslediti, domnevajo, da se je v svo posadko 72 moč potopila. Med posadko je bilo 48 gojencev mornariške častniške šole.

Svedska kraljica obolela za influenco. Svedska kraljica, ki se mudi iz zdravstvenih ozirov že dalje časa v Rimu, je zbolela za influenco. Bolezen poteka normalno in ni nobene nevarnosti za kraljičino življenje.

Poroč dvojčkov v avtomobilu. Pariški listi poročajo o nenavadnem slučaju. Neka gospa je porodila med vožnjo z avtomobilom v bližini Pontaverta zdravega dečka, nakar se je peljala dalje proti Laonu. Po prihodu v Laon je zagledal luč sveta drugi otrok, tako da sta bila dvojčka rojena v razdalji 28 km.

Umor v sanatoriju. Iz Pariza poročajo: V sanatoriju v Issoudunu, v katerem se zdravijo na živih težko bolni pacienti, se je odigrala te dni krvava drama. 23letni pacient Raoul Martin, pasioniran zbiralec umetnin in kipar, je ustrelil šef-zdravnika zavoda Guilpina, ker si je domišljal, da je zdravnik kriv, da toliko časa ne ozdravi Raoul Martin je bil lakoj aretiran. Prepeljali so ga v inkvizitno bolnico. Tragična smrt obče priljubljenega zdravnika je vzbudila splošno sočutje.

Akcija za rešitev ciganske časti. Na Dunaju zaposleni cigani — predvsem godbeniki in poulični trgovci — pripravljajo akcijo za rešitev časti njihovega plemena. Sklicali bodo veliko zborovanje, na katerem bodo skušali obrazložiti, da činov kašavske tolpe ni pripisovati na rovaš ciganskega plemena sploh, temveč da je smatrati odgovorne za kanibalške zločine samo posamezne bestialne zločince, ki so slučajno cigani.

Ameriški banditi. Iz Newyorka poročajo: Nedaleč od Pittsburga so razstrelili banditi na dveh mestih cesto ter maskirali jami s smrečjem. Vedeli so namreč, da imata pasirati mesti kmalu nato dva avtomobila z denarjem za izplačilo mezd delavcem v bližnjem rudokopu. Avtomobila sta padla v jami. Banditi so odvzeli uradnikom denarne vreče ter jo odkurili s plenom 102.000 dolarjev.

Hipnotizirana nevesta. V ordinacijski sobi znanega budimpeštanskega zdravnika za živčne bolezni dr. Frana Völgyesi-ja, ki zdravi svoje paciente večinoma s pomočjo hipnoze, je te dni neko dekle menadoma zblaznelo, se vrglo na zdravnika ter ga pričelo daviti. Zdravnik se je umobolno s težavo ubranil. Deklica, ki je že dalje časa bolna na živcih, se je seznanila pred kratkim z nekim mladeničem, ki ji je obljubil zakon. Ker pa je k poroki preveč silila, kar zaročenec ni ugajalo, jo je ta hipnotiziral. Takoj nato so se pojavili pri njej znaki duševne bolezni, ki je povzročila sedaj opisani napad.

Lov za zločincem v Berlinu. V Berlinu je vzbujal te dni veliko pozornost lov za nekim zločincem. Dva detektiva sta na ulici spoznala nevarnega svedrovec Pavla Meistra, ki ga iščejo oblasti radi cele vrste vlomov. Hotela sta elegantno opravljenega lopova aretirati, toda dečko je skočil z opitjo spretnostjo na neki avtomobil, ki je pridrvel ravno v kritičnem trenutku mimo. Detektiva sta sedla v drug avtomobil in pričela se je dirka. Končno sta detektiva avtomobil došla. Na njun poziv je šofer ustavil, nakar sta hotela detektiva zločince ponovno aretirati. Zločinec je potegnil revolver. Eden od detektivov je imel toliko pričujočnosti duha, da mu je tresil svojo aktovko s tako silo v obraz, da je padel vlomilec revolver iz roke. Nato je zbežal Meister v bližnjo hišo. Stekel je po stopnicah v podstrešje, od tam je pa splezal na streho. Detektiva sta priklcala pet policijskih stražnikov, ki so hišo obkolili. Tedaj pa je potegnil lopov drugi revolver ter jel na svoje preganjalce streljati. Ti so mu odgovorili pravtako s svinčenkami. Dasi je bil Meister skrit za dimnikom, ga je zadela vendarle ena od krogel, da se je zgrudil. Kljub težki poškodbi je otepal, ko so prišli stražniki ponj, tako močno z rokami in nogami, da so ga le s težavo zvezali in odnesli.

Ljubljana.

Ga. Polonca in gđc. Vida Juvanova pripovedujeta naši deci pravljice v sredo 16. marca ob 5. uri pop. v Narodnem domu. Prostovoljni prispevki. — T. K. D. Atena.

Nasilstvo. Nekdo mlado deklco, ki se je v soboto zvečer vračala domov v Zeleno jamo, je napadel neznan, komaj 20 let star možki, jo podrl na tla in jo hotel zlorabiti. Prepodili so ga šele pasanti.

Tatvine. V nedeljo je neznan žepar okradel na tramvaju št. 9, ki je bil nabor poln potnikov, dve ženski, in sicer železničarjevo ženo Rozo Zumrovo iz Koroške Bele za 300 Din in Uršulo Lenarčičev iz Kojškega pri Gorici za 550 Din in 80 lir. — Posestnici Ani Tornagovi na Poljanski cesti je nekdo ukradel z verande na vrtu za 6827 Din posteljnega perila. — Gospodični Heli Kokačević, hčerki lastnika kina »Ideal«, je ukradel kavalir Stanko 1000 Din. Stanka je policija aretirala.

Ujeta tičica. Anico, ki je v petek že drugič pobegnila z doma in odnesla očetu 11.500 Din, je policija zasačila v nekem ljubljanskem hotelu. Pri njej so našli samo še 2000 Din, vse drugo je zalumpala v fantovski družbi, oziroma porabila za nove toalete in nakit.

Policijski drobiž. Policija je aretirala sedem oseb in sicer dve radi tatvine, ostale pa radi vlačuganja in nedostojnega vedenja. Policija beleži en slučaj javnega nasilstva, en izgreed in en uboj psa. Radi kaljenja nočnega miru je ovadenih 6 oseb; prijavljeno je tudi dvoje prekoračenj policijske ure. — Trgovcu Mihaelu Hriberniku v Zeleni jami je nekdo ustrelil v nedeljo zvečer 2000 Din vrednega loveškega psa. — Nekaj posestnik z Ižanske ceste je ovaden, ker je pretepal svojo ženo in sosedo, ki je ženo branila.

PRAVIČNE ZAHTEVE KOROŠKIH SLOVENCEV.

Zadnja številka »Koroškega Slovence« primerja v uvodniku položaj nemške manjšine v Jugoslaviji, ki se je izdatno izboljšal s položajem koroških Slovencev. »Koroški Slovence« izvaja: »Kdor pozna naše razmere iz nemških vladnih virov, bo mislil, da je koroško vprašanje rešeno. Zvezni kancelar je izjavil svojevrstno v imenu svoje vlade, da imamo 86 manjšinskih šol, v katerih je dana naši deci prilika, da se nauče tudi slovenskega jezika. Tudi v deželnem zboru v Celovcu se je trdilo, da imamo 86 šol z 205 razredi, v katerih se »morajo« otroci učiti slovenski. Bivši deželni šolski nadzornik je vedel celo, koliko je slovenskih (!) učiteljev na dvojezičnih (!) šolah: 168. Toda, če pogledamo te šole, vidimo, da se uporablja materinski jezik prve mesece prvega šolskega leta samo toliko, da se more učitelj sporazumeti z otroci, torej nič bolje, kakor pa v nemških šolah med koroškimi Slovenci. Ko pa so premagane prve težave, je učni jezik izključno le nemški, pa naj bo to dvojezična ali nemška šola.«

Pri popisu prebivalstva nj vlada ugotovila niti enega slovenskega učitelja, učitelje renegate, katerih mržnja do Slovencev je znana, pa je uporabila v to, da z njihovo pomočjo »popravi« popis prebivalstva in da dovede koroške Slovence na potrebno število. V sovrastvu do Slovencev vzgojeni učitelji gotovo nimajo smisla in potrebne ljubezni za pouk slovenskih otrok v materinskem jeziku. Z ozirom na zahteve nemških manjšin, so naše zahteve prav skromne: Samo za prva tri leta zahtevamo pouk v materinskem jeziku. Za nadaljna šolska leta prepustimo staršem, naj sami odločijo, kak pouk žele za svoje otroke. Potrebno je, da znajo naši otroci oba jezika: materinskega in nemškega. Da se to doseže, zahtevamo za slovensko dečo v tretjem šolskem letu po tri ure na teden nemščine kot začetek, od četrtega šolskega leta dalje pa zahtevamo samo tri dopoldanske ure na teden v materinskem jeziku, vse ostale pa naj bodo v nemščini. Druga naša zahteva je, da se prepusti pouk slovenskih otrok slovenskim učiteljem. Za pravično rešitev šolskega vprašanja na Koroškem se homo borili do konca.

DOPIS.

Iz Trziča. Podmladek deške in dekliske meščanske šole priredi v sredo, dne 16. marca t. l. v tukajšnji kino dvorani predavanje o skavtizmu in tabornju. Predavanje pojasnjuje okrog 80 skiptičnih slik naših najlepših krajev, ki nam točno pojasnijo namen in pomen skavtizma za nas in našo mladino. Gospod strokovni učitelj Pavel Kunaver, organizator in vodja slovenskih skavtov, bo s svojo živo besedo skušal navdušiti tudi tri-

ško mladino, da si čimprej ustanovi skavta. Začetek predavanja je ob pol osmih in konec ob devetih. Vstopnina za osebo tri dinarje, za učečo mladino 1 dinar. K obilni vdeležbi vabi šolski odbor podmladka.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri.

Torek, 15. marca: zaprto.

Sreda, 16. marca: »Gobsek«. — Red A.
Četrtek, 17. marca: »Božji človek«. — Red E.
Petek, 18. marca: »Ti in jaz«, premijera. — Izven.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri.

Torek, 15. marca: »Prodana nevesta«. Red C.
Sreda, 16. marca: »Tannhäuser«. — Red B.
Četrtek, 17. marca: zaprto.

KRATKE VESTI.

Jovan Plamenac, ki je napadel sam. demokratskega poslanca Kecmanovića, je bil — po sporočilu notranjega ministra Maksimovića — kaznovan od policije po najvišji dopustni kazni. Kako je bil kaznovan, pa se vseeno ne ve.

Državna tovarna za preproge v Sarajevu, ki bi morala biti visoko aktivna, če ne bi bilo raznih inšpektorjev, direktorjev in načelnikov, je pred konkurzom. Plačevala namreč ni svojih dobaviteljev, ki so se končno večnega čakanja na denar naveličali.

Chamberlain je izjavil, da se ni razgovarjal z Nemci o vprašanju vrnitve nemških kolonij.

MARIBORSKA POROTA.

Ponarejalci denarja.

Lansko leto se je vršila pred mariborskim porotnim sodiščem obravnava zoper ponarejalca denarja Jurija Potočnika in njegove komplice Frančeta Rupnika, Ivana Zupančiča, Antona Lorinška in Matijo Sveneška. Jurij Potočnik je simuliral pri obravnavi mutca. Zato je zvalil njegov prijatelj Rupnik tem lažje glavno krivdo nanj. Potočnik je bil obsojen na 20 let ječe, njegovi komplici pa na manjše kazni. Rupnik je dobil samo tri mesece ječe, ki jih je odsedel že v preiskoval-

nem zaporu. Pozneje je Potočnik vse priznal ter bisiveno pripomogel Rupniku k temu, da je prišel sedaj še enkrat pred poroto. Sicer pa je Rupnika opazovala ves čas tudi policija, ki je zbrala nepobitne dokaze zato, da je njegova krivda mnogo večja, kot se je pa posrečilo dokazati pri prvi obravnavi.

Glavna priča, Potočnik je sicer tik pred obravnavo v ječi umrl. Zato je prišel Rupnik, ki je preje že priznal, zopet tajiti. Vendar mu to ni pomagalo. Porotniki so ga spoznali krivim in obsojen je bil na 9 let težke ječe.

OBCNI ZBOR AKADEMSKEGA KLUBA ZA ZVEZO NARODOV.

Včeraj, v ponedeljek, dne 14. t. m. se je ob 5. uri popoldne vršil občni zbor Akademskoga kluba za Zvezo Narodov. Občnega zbora na univerzi se je udeležilo le malo število članov, znamenje, da med akademsko mladino zanimanje za ta klub in za institucijo Zveze Narodov pada, kar je le za obžalovati.

Občnemu zboru je predsedoval klubov predsednik jurist Za je, ki je po prečitanih zapisnika zadnjega občnega zbora podal svoje predsedniško poročilo. Poslovna doba dosedanjega odbora je trajala le štiri mesece. Predsednik je konstatiral slabo finančno stanje kluba in tudi glede javnih predavanj ki jih je bilo letos le troje, beleži klub nazadovanje. Aktivnejši pa je seminar, ki prireja posebna seminarja predavanja. Klub je priredil tudi angleški tečaj pod vodstvom mis Copelandove in esperantski tečaj pod vodstvom g. Skoberneta. Klub je dalje izdal Grosmanovo brošuro »Problemi svetovnega miru«.

Dalje je poročal predsednik o odnošajih kluba v jugoslovanskem Udruženju akademskih klubov za Zvezo Narodov, h kateremu je pristopil sedaj še zagrebški klub, tako, da šteje Udruženje sedaj 4 klube: v Beogradu, Ljubljani, v Subotici in v Zagrebu, v kratkem pa pristopi k Udruženju še klub v Skoplju.

Najvidnejši uspeh Udruženja je bil balkanski kongres akademskih klubov za Zvezo Narodov, aprila meseca l. 1926 v Beogradu. Prihodnji balkanski kongres se vrši aprila l. 1927 v Atenah. Glavno zborovanje Mednarodne federacije akademskih klubov za Zvezo Narodov pa se vrši avgusta t. l. v Oxfordu, oziroma v Londonu.

Podpredsednik stud. jur. Boris Kermauner je prečital najprej poročilo prejšnjega podpredsednika in načelnika seminarja jurista Grossmana, nato pa podal tajniško poročilo. Grajal je zlasti, da dobi centralno Udruženje znatno podporo od vlade, v Ljubljano pa ne da ničesar. Sledilo je še blagajniško poročilo in poročilo knjižničarja. Obe poročili se pritožujeta nad slabim finančnim položajem kluba, kar zavira vsako večjo akcijo.

Nato je bil za tekoči poslovni odbor izvoljen večinoma ves prejšnji odbor. Pri točki slučajnosti je bilo sproženih več umestnih predlogov, nakar je predsednik Zajc zaključil občni zbor.

SAHOVSKI TURNIR V NEWYORKU.

V soboto je bilo odigrano XIV. kolo. Dr. Vidmar je porazil Niemeoviča, Spielman Marschalla, partija Capablanca — Aljehin je končala remis.

Stanje po XIV. kolu: Capablanca 10, Aljehin in Niemeovič 7½, Vidmar 6½, Spielmann 5½, Marschall 5.

SPORT.

V lahki atletiki je zaznamovati nov uspeh švedskega tekača Edwin Wideja, ki je pretekel v Newyorku 1½ miljo (2431 metrov) v 6:44.4 min. — V Stockholmu je skočil šele 18letni Kurt Auqur brez naleta 3.24 m in s tem zboljšal dosednji švedski rekord.

Iz mednarodnega ringa. Mulat Jack Walker je premagal v Rimu evropskega prvaka polteške teže Fernanda Delarge-a (Belgija) gladko po točkah v 10 rundah. Evropskega prvaka srednje teže Rene Devosa pa je Walker že pred nekaj meseci premagal. — O nasprotniku, ki ga bodo ex-prvaku Dempseyu postavili nasproti, pišejo ameriški listi že mesece in mesece in vselej se izkažejo te govore brez podlage. Iz Newyorka sedaj poročajo, da bo Pavlino, ki je pred kratkim porazil v Ameriki Knud Hansena, v juniju nastopil proti Dempseyu in sicer po načrtu menagerja Tex Rickarda. Vendar pa je tudi to vesti treba sprejeti z največjo rezervo, kajti Pavlino še vendar ni tak borec, da bi se mogel Dempsey z zmago nad njim rehabilitirati. — Ameriški zamorec Al Brown je knock-out potolkel v Parizu Anagleža Kid Socks-a in sicer že v peti rundi.

BORZE

dne 14. marca 1927.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge penudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 0—90, Vojna škoda 0—353, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—197, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilska 98—100, Praštediona 925—0, Kreditni zavod 160—170, Strojne 85—0, Trbovlje 0—415, Vevče 120—0, Stavbna 55—65, Šešir 104—0. — Blago: Zaključenih 5 vagonov lesa. Tendanca v bukovini čvrsta, v deželnih pridelkih nespremenjena.

Zagreb. Devize: Amsterdam izplačilo 2279—2285, Dunaj izplačilo 800.21—808.21, Berlin izplačilo 1350—1353, Budimpešta izplačilo 994.5—997.5, Italija izplačilo 253.96 do 255.96, London izplačilo 276—276.8, Newyork kabel 56.85—57.05, ček 56.75—56.86, Praga izplačilo 168.36—169.1, Svica izplačilo 1094—1097.

Curih. Beograd 9.135, Berlin 123.285, Newyork 519.75, London 25.2225, Pariz 20.3875, Milan 23.3250, Praga 15.3925, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.16, Sofija 3.75, Varšava 58, Dunaj 73.175.

Dobro postrežen zakonski mož.

V štajerskem zdravilišču Gleichenbergu je vpisal v minuli sezoni trgovec Skrnicec svojo ženo v zglasilno knjigo z njenim dešklikim imenom in kot svojo postrežnico. Zato je stal nedavno pred sodnikom. »Zakaj ste to storili?« ga je vprašal sodnik. — »Jaz smatram svojo ženo za svojo postrežnico,« je odgovoril oboževanec, »tudi v Gleichenberg sem jo vzel samo zato seboj, da mi je strežila.« — »In zakaj smatrate potem svojo otroke?« — »Tudi otroci so moji strežniki,« je odvrnil Skrnicec samozavestno. Toda sodnik je spoznal na podlagi poročila iz Gleichenberka pravi vzrok, zakaj je degradiral Skrnicec svojo ženo in svoje otroke za služinčad. Skopuh je storil to namreč zato, da je plačal manjšo zdraviliško takso. Sodnik ga je zabil za dva dni. Za prestopke goljujije to pač zadostuje — toda prepričan sem, da bodo soglašale vse zakonske žene z menoj v tem, da je to premalo za žalitev zakonskega dostojanstva.

Aleksander Engel:

Teden sreče.

IX.

Veleindustrijalec Bernd Wolfrath iz Düsseldorfa se od prvega srečanja z Loti dalje ni ganil od nje. Lepa Loti mu je to dovolila, posebno ker je videla, da imajo tu skoro vse dame svoje gospode, ki se ne ganejo od njih, oni pa, ki so sami sedeli v foyerju ali v hotelskem baru, se pa kasneje niso ganili. Šofer Fredy je vsa kdan naračunal izdatke, ki so se nabrali črez dan. Loti ni nič kaj preveč varčevala pri svojih nakupih, kajti ostali izdatki so bili presenetljivo nizki. Nikdar si ne bi mislila, da se da v Nizzi tako smešno poceni živeti. To je bilo vendar najbolj idealno evropsko mesto. Po štirih dneh ji je šofer Fredy pojasnil, da preostaja denarja za najmanj še kakih štirinajst dni. Loti je bila vsa blažena. Mesto osmih dni sreče, ji je bilo dovoljenih celih osemnajst. Vse pa radi spretnosti tega Fredyja. Ni mu rekla več gospod Ferdinand, nego kar Fredy. Mladi mož je bil vzor uslužbenca. Le nekdo je mogel povzročiti in njem trmo in to je bil veleindustrijalec Bernd Wolfrath iz Düsseldorfa. Ko mu je Loti nekega dne sporočila, da se namerava zvečer odpeljati v spremstvu tega gospoda na Monte Carlo, jo je ta, drugače tako uslužni

in vljudni Fredy togotno pogledal in ji dejal na kratko: »Peljite se z vlakom.«

»Kaj si drznete?« odvrne ogorčeno Loti.

Fredy jo zopet pogleda s svojim čudnim pogledom, pred katerim je morala umakniti svoj pogled in ji reče:

»Dovoljujem si vam reči: Peljite se z vlakom, ali pa jezdite radi mene na oslu tja!«

Reče, se obrne in odide. Tega dne ga ni bilo mogoče več najti, lepi Loti pa so sporočili, da so videli šoferja v družbi neke lepe dame, kar je Loti zopet strahovito razjezilo. Toda tako izvrstnega uslužbenca vendar ne more zapoditi, zlasti, ker je dejala svojemu častilcu Berndu Wolfrathu, da je dragoceni ameriški avtomobil njena last. (Nemški veleindustrijalec ji je šele povedal, da je Fredyjev avto dragocenega ameriškega tipa.) Morala se je torej radi Fredyjeve resistence oprostiti pri Berndu Wolfrathu in ni mogla z njim na Monte. To je bila prva gernka ura v njenem tednu sreče.

Ubijala si je glavo, kaj neki je tako prišlo šoferja Fredyja, da se je tako spremenil. Do sedaj je napravil vse, kar ji je le čital iz oči. In sedaj naenkrat to?

»Peljite se z vlakom!«

In kako je zraven zavijal oči, da bi se človek kar ustrašil.

In s to bojznijo je tudi zaspala.

Skrivnostne vezi morajo biti med človeškimi dušami, kajti ravno ob uri, ko je Loti zaspala, je zapustil tudi Fredy svojo damo, ker se je v njeni družbi strašno dolgočasil. Podal se je spat in je zaspal s sklepom, da si bo moža iz Düsseldorfa ob priliki pošteno privoščil.

X.

Bernd Wolfrath se še vedno ni ganil od Loti. Loti se je zopet hudo sprla s Fredyjem, s šoferjem. Preprič se je končal s tem, da je Loti jezno vprašala:

»Kaj vas to zanima, s kom se jaz zabavam? Ali ste vi moj šofer ali pa...?«

Loti umolkne in malo zardi. Zakaj je zardela, tega ni vedela sama.

Prešlo je približno dvajset dni, Loti in šofer pa sta bila še vedno v Nizzi. Vršili so se izleti, lovi na golobe, plesne soareje. Loti je vedno spremljal veleindustrijalec iz Düsseldorfa. Loti je to počenjala iz kljubovalnosti: »Nalašč zato!« Zakaj nalašč, ni vedela. Kaj jo neki briga šofer?

Nekega dne, bilo je ravno koncem tedna, so predložili Loti zelo visok hotelski račun za osem dni. Znašal je petkrat toliko, kot vsi dosedanjji stroški. Loti je bila vsa iz sebe in si kar ni vedela pomagati. Natakariju je dejala le:

»Saj veste, da plačuje račune moj šofer.«

»Šofer sedaj ni plačal,« odvrne natakariju.

»Bom govorila takoj z njim.« Loti pozove Fredyja k sebi.

Ta pride navidezno ves v zadregi. Loti ga vpraša:

»Ali mi niste včeraj rekli da imava še dovolj denarja?«

»Imava?« odvrne šofer ves začuden.

»Mislim seveda, da imam jaz še dovolj denarja? Zakaj niste plačali računa v hotelu?«

Fredy sklone glavo in zajecelja.

»Moram vam nekaj priznati, gospodična. Bil sem na Monte Carlu in sem zaigral denar.«

»Zaigrali ste moj denar?«

»Šofer zopet sklone glavo in pravi:

»Da! Poneveril sem vaš denar in ga zaigral. Toda ne bojte se. Na Dunaju imam dedščino in sem že telegrafiral ponjo. Zadostovala bo, da vam nadomesti vsoto.«

»In do takrat? Jaz odidem takoj domov!« zakliče Loti.

»Tega ne moreva. Kajti na poti bi morala živeti od polente, ki nama bi jo dali dobrosrčni ljudje. Najboljše je, da počakava tu denar, nakar plačam račun v hotelu...« (Dalje).

Naši odnošaji z Rusijo. (Dalje prihodnjije.)

„Vinocel“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najtinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa. ZAHTEVAJTE PONUDBO! Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji. Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

„GROM“ CARINSKO POSREDENIŠKI IN ŠPEDIČJSKI BUREAU LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41. Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon Int. št. 45-4. PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek. Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji. Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le GRITZNER in ADLER za dom, obrt in industrijo v vseh opreham. Istopam pletilni stroj DUBIED. Posk v vezanju brezplačen. Večletnagarancija. Delavnica za popravila. Maza ceno, tudi na obroče. Josip Petelinc Ljubljana. blm. Pražskega spomenika.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA SIMON GREGORČIČEVA UL. se priporoča za naročila v tiskarsko stroko spadajočih del. **MALI OGLASI** Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—. Premog - Čebin Wolfova 1/II. - Telef. 58. Lesni strokovnjak starejši, neoženjen, prvovrstna moč, z večletno prakso in prvovrstnimi izpričevali, z znanjem slovenskega, nemškega in delno italijanskega jezika, želi prenesti službo le k večji lesni industriji. Gre najraje na skladišča ali pa v gozdove. Cenjene ponudbe na upravo lista pod značko »Vesten in marljiv strokovnjak«.

OGLAŠUJTE NARODNEM DNEVNIKU!